

IV

(Az EK-Szerződés, az EU-Szerződés és az Euratom-Szerződés alapján, 2009. december 1-je előtt elfogadott jogi aktusok)

A TANÁCS HATÁROZATA

(2009. november 27.)

az aktív polgárságot előmozdító önkéntes tevékenységek európai évéről (2011)

(2010/37/EK)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 308. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Parlament véleményére ⁽¹⁾,

mivel:

- (1) A Szerződés létrehozta az európai uniós polgárságot, amely kiegészíti a tagállamok állampolgárságát, és amely az európai integrációs folyamat megerősítésének és biztosításának fontos eleme.
- (2) Az aktív polgárság ösztönzése a kohézió megerősítésének és a demokrácia fejlesztésének kulcsfontosságú eleme.
- (3) „Az aktív polgárságot előmozdító önkéntes tevékenységek európai éve” segít majd bebizonyítani, hogy az önkéntesség az aktív polgárság és a demokrácia egyik kulcsfontosságú tényezőjének számít, mivel olyan európai értékeket valósít meg, mint például a szolidaritás és a megkülönböztetésmentesség, és ezzel hozzájárul az európai társadalmak harmonikus fejlődéséhez.
- (4) Az önkéntes tevékenységek sokoldalú tanulási tapasztalatot nyújtanak, lehetővé teszik a szociális készségek és kompetenciák fejlesztését, valamint hozzájárulnak a szolidaritáshoz. A valamennyi korosztályból kikerülő önkéntesek által végzett tevékenységek kulcsfontosságúak a demokrácia – az EU egyik alapelve – fejlődése szempont-

jából. Az önkéntes tevékenységek hozzájárulhatnak az egyén jóllétéhez és az európai társadalmak harmonikus fejlődéséhez.

- (5) Kellő figyelemmel az egyes tagállamok helyzetének jellegzetességeire, valamint az önkéntesség valamennyi formájára, az „önkéntes tevékenységek” kifejezés a bármilyen formában végzett, formális, nem formális vagy informális önkéntes tevékenységekre vonatkozik, amelyeket a személy szabad akaratából, egyéni választása és motivációja alapján, a pénzügyi haszonszerzés szándéka nélkül végez. Az önkéntes tevékenységek mind az önkéntesnek, mind a közösségeknek és a társadalom egészének a javára szolgálnak. Emellett az emberi, társadalmi, generációs vagy környezetvédelmi szükségletek és problémák kezelésének eszközei is az egyének és a szervezetek számára, és gyakran egy nonprofit szervezetet vagy közösségi alapú kezdeményezést támogatnak. Az önkéntes tevékenységek nem helyettesítik a hivatásszerű, fizetett munkalehetőségeket, de hozzáadott értéket nyújtanak a társadalom számára.
- (6) A gyorsan változó társadalmakban biztosítani kell az önkéntes tevékenységeket támogató hatékony intézkedéseket, hogy több ember számára tegyék lehetővé önkéntes tevékenység vállalását. Ezért fontos támogatni a társaktól való tanulást és a helyes gyakorlatok cseréjét és fejlesztését a helyi, regionális, nemzeti és közösségi szinteken.
- (7) Az 1997-es kormányközi konferencia elfogadta az önkéntes tevékenységekről szóló 38. nyilatkozatot, amelyet az Amszterdami Szerződés záróokmányához csatoltak, és elismeri, hogy az önkéntes tevékenységek jelentős mértékben hozzájárulnak a társadalmi szolidaritás erősödéséhez.
- (8) „Az önkéntes szervezetek és alapítványok szerepének erősítéséről Európában” című, 1997. júniusi közleményében a Bizottság az önkéntes szervezetekkel és alapítványokkal kapcsolatban három szempontot emelt ki: a munkahelyteremtés gazdasági, a szociálpolitikák meghatározásának és ezzel a társadalmi haladáshoz való hozzájárulásnak a társadalmi, illetve a demokrácia, a polgárság és a civil részvétel megerősítésének politikai aspektusát.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament 2009. november 26-i véleménye (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

- (9) A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által 2002. június 27-én és 2007. november 16-án elfogadott állásfoglalásokban, valamint a 2008. november 20-i ajánlásban a Tanács és a tagállamok az „önkéntes tevékenységeket” az ifjúságpolitika területének kulcsfontosságú vonatkozásaként ismerték el, és megállapodtak a fiatalok önkéntes tevékenységeire vonatkozó közös célkitűzésekről, illetve a fiatal önkéntesek európai mobilitásáról.
- (10) „Az önkéntes tevékenység: szerepe az európai társadalomban és kihatásai” című, 2006. december 13-i véleményben ⁽¹⁾ az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság felkérte a Bizottságot, hogy „hirdesse meg az önkéntesek évét, majd mihamarabb tegyen közzé egy fehér könyvet az önkéntes tevékenységről és az aktív polgárságról Európában”.
- (11) Az Európai Parlament 2008. márciusában jelentést fogadott el „a gazdasági és társadalmi kohézió előmozdítása érdekében vállalt önkéntesség szerepéről”, amelyben arra ösztönözte a tagállamokat, valamint a regionális és helyi hatóságokat, hogy ismerjék el az önkéntesség értékét a társadalmi és gazdasági kohézió előmozdításában.
- (12) Az Európai Parlament 2008. júliusában írásbeli nyilatkozatot fogadott el, amelyben arra hívott fel, hogy 2011-et hirdessék meg az önkéntesség európai évévéként.
- (13) Az önkéntes tevékenységek támogatására számos olyan közösségi program és hálózat irányul, amelyek egyebek mellett a valamennyi korosztályból kikerülő önkéntesek mobilitására összpontosítanak, mint például az egész életen át tartó tanulás programja ⁽²⁾, az „Európa a polgárokért” program ⁽³⁾ és a „Cselekvő ifjúság” program ⁽⁴⁾ Európai Önkéntes Szolgálat.
- (14) Az önkéntes tevékenységek palettája Európa-szerte változatos: ezeket meg kell őrizni és tovább kell fejleszteni.
- (15) Az önkéntes tevékenységekben rejlő lehetőségeket nem használják ki teljeskörűen. Az aktív polgárságot előmozdító önkéntes tevékenységek európai éve lehetőséget fog biztosítani annak európai kontextusban történő bemutatására, hogy az önkéntes tevékenységek fokozzák a civil
- részvételt és megerősíthetik a polgárok adott társadalomhoz való tartozásának érzését valamennyi – helyi, regionális, nemzeti és európai – szinten.
- (16) Az aktív polgárságot előmozdító önkéntes tevékenységek éve ezen túlmenően hozzájárulhatna az önkéntes tevékenységek területén fennálló nemi egyenlőtlenségek kezeléséhez, például azon területek és tevékenységek vonatkozásában, amelyekben a férfiak és a nők egyenlőtlen arányban vesznek részt, illetve a vezető önkéntes pozíciókban való reprezentáltságuk tekintetében.
- (17) 2011 az ENSZ által az önkéntesek nemzetközi évének nyilvánított 2001. év tizedik évfordulója.
- (18) Ez a határozat pénzügyi keretet határoz meg, amely az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság közötti, a költségvetési fegyvelemről és a pénzgazdálkodás hatékonyságáról és eredményességéről szóló, 2006. május 17-i intézményközi megállapodás ⁽⁵⁾ 37. pontja értelmében a költségvetési hatóság számára az elsődleges hivatkozási alapot jelenti.
- (19) A javasolt európai év céljait a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, mivel ehhez transznacionális információcserére és a helyes gyakorlat közösségi szinten történő terjesztésére van szükség, és ezért a javasolt intézkedés léptéke miatt azok közösségi szinten jobban megvalósíthatók. Az EK-Szerződés 5. cikkében foglalt arányosság elvének megfelelően ez a határozat nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Tárgy

A 2011. évet „az aktív polgárságot előmozdító önkéntes tevékenységek európai évének” (a továbbiakban: „európai év”) kell kijelölni.

2. cikk

Célkitűzések

Az európai év általános célja, hogy – elsősorban a tapasztalatok és a helyes gyakorlatok cseréjén keresztül – ösztönözze és támogassa a Közösséget, a tagállamokat, a helyi és regionális hatóságokat abban, hogy megteremtsék az Európai Unióban (EU) az önkéntes tevékenységeknek a civil társadalom számára ösztönző feltételeit, valamint hogy növelje az önkéntes tevékenységek láthatóságát az EU-ban.

⁽¹⁾ HL C 325., 2006.12.30., 46. o.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1720/2006/EK határozata (2006. november 15.) az egész életen át tartó tanulás terén egy cselekvési program létrehozásáról (HL L 327., 2006.11.24., 45. o.).

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1904/2006/EK határozata (2006. december 12.) a 2007–2013-as időszakra az aktív európai polgárságot támogató Európa a polgárokért című program létrehozásáról (HL L 378., 2006.12.27., 32. o.).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1719/2006/EK határozata (2006. november 15.) a 2007 és 2013 közötti időszakra a Cselekvő ifjúság program létrehozásáról (HL L 327., 2006.11.24., 30. o.).

⁽⁵⁾ HL C 139., 2006.6.14., 1. o.

Az európai év célkitűzései a következők:

1. az önkéntességet támogató környezet kialakítása az EU-ban az önkéntesség meghonosítása céljából uniós kontextusban, mint a civil részvétel és az emberek közösségi tevékenységének egyik támogatási eszköze, valamint adott esetben és szükség esetén az önkéntes tevékenységek előtt álló, meglévő akadályok felszámolása;
2. az önkéntes tevékenységek szervezőinek megerősítése az önkéntes tevékenységek minőségének javítása érdekében, az önkéntes tevékenységek megkönnyítése és a szervezők segítése az önkéntes tevékenységek új formáinak megvalósítása céljából, valamint a hálózatépítés, a mobilitás, az együttműködés és a szinergiák uniós szintű ösztönzése a civil társadalmon belül, illetve a civil társadalom és más ágazatok között;
3. az önkéntes tevékenységek elismerése a megfelelő ösztönzők támogatása céljából magánszemélyek, vállalatok és önkénteseket képző szervezetek számára, továbbá annak elérése céljából, hogy a politikai döntéshozók, a civil társadalmi szervezetek, a közintézmények, a formális és nem formális oktatási ágazat, valamint a munkáltatók uniós szinten és a tagállamokban is elismerjék az önkéntes munka során szerzett készségeket és kompetenciákat;
4. az önkéntesség értékének és fontosságának tudatosítása a figyelem felhívása céljából általában az önkéntességre, mint a civil részvétel megnyilvánulására, amely hozzájárul a minden tagállam közös érdekét képviselő kérdésekhez, mint például a harmonikus társadalmi fejlődéshez és a társadalmi kohézióhoz.

3. cikk

Érintett kezdeményezések

(1) A 2. cikkben kitűzött célok eléréséhez szükséges intézkedések az európai év célkitűzéseihez kapcsolódó, következő közösségi, nemzeti, regionális és helyi szinten szervezett kezdeményezéseket foglalhatják magukban:

- a) a tapasztalatok és a helyes gyakorlatok cseréje;
- b) tanulmányok és kutatás végzése, valamint ezek eredményeinek terjesztése;
- c) konferenciák és rendezvények szervezése a vita serkentése és a polgárok szerepvállalását ösztönző önkéntes tevékenységek fontosságának és értékének tudatosítása, valamint az önkéntesek és szervezeteik erőfeszítéseinek elismerése érdekében;

d) konkrét tagállami kezdeményezések, amelyek az európai év célkitűzéseinek elősegítésére irányulnak; az európai év teljes költségvetésének legalább 25 %-át erre a célra fordítják;

e) tájékoztatási és promóciós kampányok a kulcsfontosságú üzenetek terjesztésére.

Az első albekezdésben említett intézkedések részletei a mellékletben találhatóak.

(2) A projektek számára közösségi finanszírozás meglévő közösségi programokon keresztül biztosítható.

4. cikk

Együttműködés a tagállamokkal

2010. február 28-ig minden tagállam kijelöl egy testületet, amely a tagállamnak az európai évben való részvétele szervezéséért felelős (a továbbiakban: „nemzeti koordináló testület”), és a kijelölésről tájékoztatja a Bizottságot.

A nemzeti koordináló testület – tevékenységeinek végrehajtása során és különösen a nemzeti program elkészítésekor – szoros konzultációt folytat és együttműködik az érdekelt felek széles körével, a civil társadalmi szervezeteket és adott esetben az idevágó közösségi programok nemzeti ügynökségeit vagy kapcsolattartó pontjait is beleértve.

Az európai év nemzeti programját és prioritásait a 2. cikkben felsorolt célkitűzésekkel és a mellékletben foglalt részletekkel és intézkedésekkel összhangban kell meghatározni.

5. cikk

Koordináció közösségi szinten és végrehajtás

A Bizottság üléseket hív össze a nemzeti koordináló testületekkel, hogy az európai év végrehajtását összehangolják, és információt cseréljenek annak nemzeti szintű végrehajtásáról.

A Bizottság üléseket hív össze az önkéntes tevékenységek területén aktív európai szervezetek vagy testületek képviselőivel, valamint az érdekelt felekkel is, hogy segítsék a Bizottságot az európai év közösségi szintű végrehajtásában.

Az európai évet közösségi szinten a Bizottság hajtja végre.

A tagállamok, az Európai Parlament, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság, valamint a Régiók Bizottsága társul a tevékenységekhez.

6. cikk

Pénzügyi rendelkezések

(1) A melléklet A. részében előírt közösségi szintű intézkedésekkel kapcsolatban közbeszerzési eljárást kell lefolytatni, illetve az Európai Közösségek általános költségvetéséből finanszírozott támogatások ítélték meg.

(2) A melléklet B. részében előírt közösségi szintű intézkedések az Európai Közösségek általános költségvetéséből társfinanszírozhatók.

(3) A Bizottság a melléklet C. részében említett eljárásnak megfelelően támogatást nyújt minden nemzeti koordináló testületnek.

7. cikk

Költségvetés

(1) Az e határozat végrehajtására rendelkezésre álló pénzügyi keretösszeg a 2011. január 1. és 2011. december 31. közötti időszakra 8 000 000 EUR.

(2) Az éves előirányzatokat a költségvetési hatóság engedélyezi a pénzügyi keret határain belül.

8. cikk

Nemzetközi együttműködés

Az európai év céljából a Bizottság együttműködhet a megfelelő nemzetközi szervezetekkel, különösen az Egyesült Nemzetek Szervezetével és az Európa Tanáccsal, biztosítva az EU részvételének láthatóságát.

9. cikk

Összhang és kiegészítő jelleg

A Bizottság a tagállamokkal együtt gondoskodik arról, hogy az e határozatban előírt intézkedések összhangban legyenek az európai év céljainak elérését segítő egyéb közösségi, nemzeti és regionális programokkal és kezdeményezésekkel.

10. cikk

A Közösség pénzügyi érdekeinek védelme

(1) A Bizottság biztosítja, hogy az e határozat keretében finanszírozott intézkedések végrehajtása során a Közösség pénzügyi érdekei védelmet élvezzenek a csalás, a korrupció és az egyéb jogellenes tevékenységek elleni megelőző intézkedések alkalmazása, hatékony ellenőrzések, a jogosulatlanul kifizetett összegek visszafizettetése, és – szabálytalanság észlelése esetén – hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciók révén, összhangban az Európai Közösség pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, 1995. december 18-i 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelettel ⁽¹⁾, az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek csálással és egyéb szabálytalanságokkal szembeni védelmében a Bizottság által végzett helyszíni ellenőrzésekről és vizsgálatokról szóló, 1996. november 11-i 2185/96/EK, Euratom tanácsi rendelettel ⁽²⁾, valamint az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról szóló, 1999. május 25-i 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽³⁾.

(2) Az e határozat keretében finanszírozott közösségi fellépések tekintetében a 2988/95/EK, Euratom rendelet 1. cikkének (2) bekezdésében említett szabálytalanság a közösségi jog valamely rendelkezésének egy gazdasági szereplő általi, annak cselekménye vagy mulasztása útján történő megsértése, amelynek eredményeként a Közösségek általános költségvetése vagy a Közösségek által kezelt költségvetések kárt szenvednek vagy szenvednének indokolatlan kiadási tételek miatt.

(3) A Bizottság az adott fellépésre odaítélt pénzügyi támogatást csökkenti, felfüggeszti vagy visszafizeteti, amennyiben szabálytalanságot – különösen az e határozat, vagy a szóban forgó támogatást megítélő egyedi határozat vagy szerződés rendelkezéseitől való eltérést – állapít meg, vagy abban az esetben, ha a Bizottság jóváhagyásának kérése nélkül a fellépés olyan jelentős módosításon ment keresztül, amely összeegyeztethetetlen az említett fellépés jellegével, illetve végrehajtásának feltételeivel.

(4) Amennyiben a határidőket nem tartották be, vagy egy fellépés végrehajtásában elért haladás az odaítélt támogatásnak csupán egy részét indokolja, a Bizottság a kedvezményezett meghatározott időn belül észrevételei előterjesztésére kéri fel. Amennyiben a kedvezményezett nem ad kielégítő választ, a pénzügyi támogatás fennmaradó részét a Bizottság visszavonhatja, és követelheti a már folyósított összeg visszafizetését.

⁽¹⁾ HL L 312., 1995.12.23., 1. o.

⁽²⁾ HL L 292., 1996.11.15., 2. o.

⁽³⁾ HL L 136., 1999.5.31., 1. o.

(5) Minden jogosulatlanul kifizetett összeget vissza kell fizetni a Bizottságnak. A kellő időben vissza nem fizetett összegeket az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló, 2002. június 25-i/2002/EK, Euratom tanácsi rendeletben ⁽¹⁾ meghatározott feltételek szerinti kamat terheli.

11. cikk

Nyomon követés és értékelés

A Bizottság 2012. december 31-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának az e határozatban előírt kezdeményezések végrehajtásáról, eredményeiről és átfogó értékeléséről.

12. cikk

Hatálybalépés

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2009. november 27-én.

*a Tanács részéről
az elnök*

L. ADELSON LILJEROTH

⁽¹⁾ HL L 248., 2002.9.16., 1. o.

MELLÉKLET

A 3. cikkben említett intézkedések részletei

Vezérelvként az európai év a civil társadalom és más érdekelt felek felelős szerepvállalására, széles körű mozgósítására és aktív közreműködésére fog épülni. Emellett a végrehajtás a következő intézkedések útján történik:

A. KÖZVETLEN KÖZÖSSÉGI KEZDEMÉNYEZÉSEK

A finanszírozás általánosságban az áruk és szolgáltatások közvetlen beszerzésének formájában valósul meg, a hatályos keretszerződések keretében. Ezenkívül támogatások formáját is öltheti.

1. Tájékoztatósi és promóciós kampányok, melyek magukban foglalják a következőket:

- nagy láthatóságú események és fórumok a tapasztalatok és a helyes gyakorlatok cseréjére,
- versenyek díjazással vagy anélkül,
- a magánszférával, műsorszolgáltatókkal és más médiapartnerekkel való együttműködés az önkéntes tevékenységekkel és az európai évvel kapcsolatos információk terjesztésére,
- a közvélemény érdeklődését felkeltő, és az EU egész területén hozzáférhető médiaanyagok és -eszközök létrehozása,
- az eredmények, valamint az európai év céljaihoz hozzájáruló közösségi programok, támogatások és kezdeményezések jobb megismertetését szolgáló intézkedések,
- az „Europa” portálon egy információs weboldal létrehozása, az önkéntességi projektek támogatóinak szánt portállal, amely segíti a különböző közösségi programok és kezdeményezések közötti tájékozódást.

2. Egyéb kezdeményezések:

- közösségi szintű felmérések és tanulmányok készítése az európai év előkészületeiről, hatékonyságáról, hatásáról és hosszú távú nyomon követéséről.

B. KÖZÖSSÉGI KEZDEMÉNYEZÉSEK TÁRSFINANSZÍROZÁSA

A nagy láthatóságú európai szintű rendezvények, amelyek segítenek felhívni a figyelmet az európai év célkitűzéseire, és amelyeket esetleg a 2011-ben hivatalban lévő uniós elnökségekkel együttműködésben lehet megrendezni, a teljes elszámolható költség legfeljebb 80 %-ig közösségi támogatásban részesülhetnek.

C. NEMZETI TEVÉKENYSÉGEK TÁRSFINANSZÍROZÁSA

Minden nemzeti koordináló testület egyetlen kérelmet nyújt be közösségi finanszírozásra. A támogatási kérelem ismerteti a nemzeti koordináló testület munkaprogramját vagy az európai évet támogató, finanszírozandó fellépést. A támogatási kérelemhez részletes költségvetést kell mellékelni a javasolt kezdeményezések/a munkaprogram teljes költségéről, valamint a társfinanszírozás összegéről és forrásairól. A közösségi támogatás a teljes elszámolható költségnek legfeljebb a 80 %-át fedezheti.

A Bizottság minden nemzeti koordináló testület esetében meghatározza a támogatásra jogosult indikatív összegeket és a kérelmek benyújtási határidejét. A kritériumoknak figyelembe kell venniük a lakosságot, a megélhetési költséget és tagállamonként egy, a tevékenységek minimális szintjét biztosító fix összeget.

A végleges összegeket a nemzeti koordináló testület által benyújtott egyedi támogatási kérelmek alapján határozzák meg. A Közösség a teljes elszámolható költség legfeljebb 80 %-át társfinanszírozza.

A munkaprogram/a fellépések a következőket foglalhatják magukban:

- az európai év célkitűzéseivel kapcsolódó találkozók és rendezvények, beleértve az európai év elindítására és népszerűsítésére vonatkozó nemzeti rendezvényeket is, amelyek ösztönző hatásúak, és teret adnak a konkrét intézkedésekkel kapcsolatos vitáknak,
- az egymástól való tanulást és a helyes gyakorlatok cseréjét segítő konferenciák és szemináriumok nemzeti, regionális és helyi szinten,
- tájékoztatás, kutatási tevékenységek és kapcsolódó tanulmányok, oktatási és népszerűsítő kampányok nemzeti, regionális és helyi szinten, beleértve díjak és versenyek szervezését is,
- együttműködés a médiával.

D. KÖZÖSSÉGI PÉNZÜGYI TÁMOGATÁSBAN NEM RÉSZESÜLŐ KEZDEMÉNYEZÉSEK

A Közösség nem pénzügyi támogatásban – ideértve a megtervezett logó használatának írásbeli engedélyezését – és az európai évvel kapcsolatos egyéb eszközökben részesíti a magán- vagy közszervezetek kezdeményezéseit, amennyiben ez utóbbiak garantálják a Bizottságnak, hogy a szóban forgó kezdeményezések végrehajtása már folyamatban van, vagy arra 2011-ben sor kerül, és e kezdeményezések várhatóan számottevően hozzájárulnak az európai év céljainak eléréséhez.
